

І. П. Ковальчук

Закарпатська низовина

ЗАКАРПАТСЬКА НИЗОВИНА – частина Середньодунайської рівнини в Закарпатській області. З Пн. Сх. оточена Вулкан. хребтом. Довж. 80–90 км, шир. 22–35 км, вис. 101–133 м. У межах З. н. – підвищене Берегів. вулкан. горбогір'я з абсолют. вис. окремих горбів 180–367 м над р. м. Поверхня З. н. плоска, східчаста, слабонахилена на Пд. Зх. Складається з вулкан. порід і моласів, перекритих глинами, галечниками, лесами, супіщаними та лесоподіб. відкладами. Корисні копалини: каолін, алуніти, поліметал. руди, буд. матеріали; є джерела мінерал. вод. Низовину дрениують р. Уж, Латориця і Тиса з притоками Боржавою та Рікою. Є водосховища, ставки, канали. Клімат теплий і вологий, середня температура січня –3 °С, липня – +20 °С. Переважають ландшафти низькотерас. слабодренов. рівнин з дерновими опідзоленими глейовими, дерново-буроземними, лучно-буроземними кислими оглеєними, лучно-болот. та болот. ґрунтами під дубовими і чорновільховими лісами. Лісистість 10–15 %. С.-г. угіддя займають понад 50 % тер. З. н., зокрема рілля – 188 тис. га, пасовища – 102,4 тис. га, сіножаті – 73,4 тис. га. Територія густо заселена. Розвинені садівництво, виноградарство, овочівництво, зерн. госп-во, тваринництво. В останні роки активно розвивається туризм (особливо сільський, зелений). Негативно впливає на стан річок та розвиток руслових процесів нерац. господарювання на водозборах і в долинах річок. Значні площі земель меліоров., уздовж річищ збудов. прирічк. дамби, однак проблема захисту с.-г. угідь, поселень і комунікацій від підтоплення і затоплення паводк. та повеневими водами залишається невирішеною, про що свідчать наслідки руйнів. паводків 1998, 2001, 2007. На З. н. розташ. заказники заг.-держ. значення «Юлівська гора», «Чорна гора» та [Великодобронський заказник](#). 2009 створ. регіон. ландшафт. парк «Притисянський», який дозволить зберегти до 20 % рідкіс. видів флори і фауни рівнин. частини Закарпаття.

Бібліографічний опис:

Закарпатська низовина / І. П. Ковальчук // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-14607>

